

Inspektionsrapport
från Skolverket
Dnr. 54-2006:3504

Utbildningsinspektion i
den fristående grundskolan
Staffanstorps Montessori-
skola i Staffanstorp

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Staffanstorps Montessoriförening
Lagvägen 2
245 41 Staffanstorp

2007-05-30
1 (2)
Dnr 54-2006:3504

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Staffanstorps Montessoriskola i Staffanstorp

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående grundskolan Staffanstorps Montessoriskola i Staffanstorp kommun. Besök gjordes i skolan den 8 februari 2007.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningens kvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Skolverket avser att vid kommande inspektionstillfälle följa upp effekterna av inspektionen.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att verksamheten i Staffanstorps Montessoriskola till art och nivå väsentligen motsvarar den som grundskolan skall förmedla. Personalen arbetar utifrån de nationella målen vad gäller såväl kursplaner som läroplan, och kännedomen om målen är god bland elever som föräldrar. Förhållningssätt och relationer barnen sinsemellan, liksom mellan barnen och de vuxna, framstår som i huvudsak goda även om skolan måste fortsätta att aktivt motverka och förebygga de upplevelser av kränkningar som framkommit beträffande de yngre barnen. Rektorn är väl förtrogen med verksamheten och arbetar, tillsammans med personalen, för att skolan skall utvecklas kvalitativt.

Skolverket bedömer att verksamheten i Staffanstorps Montessoriskola alltjämt uppfyller kraven för godkännande för den fristående förskoleklassen och grundskolan och har därmed fortsatt rätt till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Helene Roslund
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också enhetschefen Björn Persson och undervisningsråden Cecilia Hanö och Claes-Göran Aggebo deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Staffanstorp kommun
Övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Staffanstorps Montessoriskola

Innehåll

Inledning	1
Underlag	2
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	3
Bedömning av resultaten	3
Bedömning av genomförandet	4
Bedömning av förutsättningarna	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Staffanstorps Montessoriskola den 8 februari 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Detta är Skolverkets andra inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet läsåret 1999/2000. Den senaste inspektionen av skolan gjordes år 2001 (dnr 2000-3336). I beslutet konstaterade Skolverket att ”Staffanstorps Montessorigrundskola uppfyller villkoren för godkännande för den fristående förskoleklassen och den fristående grundskolan. Skolan har fortsatt rätt till bidrag från elevernas hemkommuner för förskoleklassen och grundskolan.”

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor.

Inspektionen av fristående skolor skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående skola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som anges i Skolverkets beslut åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vid den tidpunkt som framgår av beslutet. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolverket, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar samt skolsköterskan och företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte också lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för bedömningarna.

Huvudmannen för Staffanstorps Montessoriskola har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolverket har i samband med inspektionen haft kontakt med Staffanstorps kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Representeranter för barn- och utbildningsnämnden har nyligen besökt skolan och hade vid det tillfället uppfattningen att skolan fungerar väl.

Beskrivning av skolan

Staffanstorps Montessoriskola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	53
Förskoleklass	15
Grundskola	56

Skolverket godkände Staffanstorps Montessoriskola i Staffanstorps kommun som en fristående grundskola för förskoleklass och årskurserna 1–9 genom beslut den 20 april 1999 (dnr: 98:3268). Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna prövning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet. På skolans begäran återkallade Skolverket den 26 november 2001 (dnr 2001:3711) godkännandet i den del som avsåg utbildning för årskurserna 6–9.

Huvudman för skolan är Staffanstorps Montessoriförening, ideell förening med organisationsnummer 845000-8647. Skolan har Montessoripedagogisk profil med allmän inriktning.

Skolans elever är indelade i två åldersheterogena grupper, dels en grupp med barn i förskoleklass samt årskurserna 1–2, dels en klass med elever i årskurs 3–5. I anslutning till skolan driver huvudmannen en förskola och ett fritidshem vilka står under kommunens tillsyn och som därför inte ingår i utbildningsinspektionens granskning.

Skolan är belägen i en enplansbyggnad, ursprungligen byggd som förskola, i ett bostadsområde i de centrala delarna av Staffanstorp. Eleverna är huvudsakligen folkbokförda i Staffanstorps kommun men skolan har även ett par elever från grannkommunen Burlöv.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Staffanstorps Montessoriskola och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för den fristående skolan.

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Staffanstorps Montessoriskola till art och nivå väsentligen motsvarar den som grundskolan skall förmedla. Personalen arbetar utifrån de nationella målen vad gäller såväl kursplaner som läroplan, och kännedomen om målen är god bland såväl elever som föräldrar. Förhållningssätt och relationer barnen sinsemellan, liksom mellan barnen och de vuxna, framstår som i huvudsak goda även om skolan måste fortsätta att aktivt motverka och förebygga de upplevelser av kränkningar som framkommit vad gäller de yngre eleverna. Rektorn är väl förtrogen med verksamheten och arbetar, tillsammans med personalen, för att skolan skall utvecklas kvalitativt.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat om skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Vidare har granskats om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Av resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 5 läsåret 2006 framgår att alla tio elever har fått godkänt i svenska, engelska och matematik. Elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen följs upp systematiskt och visar goda resultat enligt de intervjuade lärarna.

En enkätundersökning genomförd hösten 2006 visar att 94 procent av eleverna i årskurs F–2 trivs i skolan. Samtidigt uppger 14 procent av dessa att de blir retade i skolan och 36 procent att de blir retade ibland. 100 procent av eleverna i årskurs 3–5 uppger att de trivs i skolan och att lärarna är rättvisa, 96 procent upplever att de respekterar varandra och 88 procent upplever att det är arbetsro i klassrummet. I intervjuerna med såväl barnen, pedagogerna som föräldrarna uppges kamratandan mellan barnen vara god. Rektorn och personalen har uppmärksammat resultaten i enkäten och arbetar intensifierat med att förebygga att eleverna upplever sig retade i skolan.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att klimatet generellt sett är bra på skolan men att man måste ta på allvar och även fortsättningsvis motverka de yngre elevernas upplevelse av att vara retade. Enligt inspektörernas bedömning ger skolan eleverna kunskaper och färdigheter som motsvarar vad det offentliga skolväsendet skall förmedla.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation.

Därtill har granskats om elevens rätt till en allsidig och saklig undervisning tillgodoses i utbildningen.

Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och andra författningar som gäller för den fristående skolan.

Arbetsmiljö och delaktighet

Skolans värdegrundsuppdrag syftar, enligt läroplanen, till att förmedla och hos eleverna förankra de grundläggande värden som vårt samhälle vilar på.

På Staffanstorps Montessoriskola bedrivs ett medvetet arbete mot trakasserier och annan kränkande behandling. Årligen kartläggs elevernas upplevelse av klimatet på skolan och enkätresultaten behandlas i kvalitetsredovisningen. I skolans likabehandlingsplan, som bedöms uppfylla kraven, beskrivs på ett konkret sett skolans förhållningssätt och det målinriktade arbete som skall bedrivas för att främja alla människors rätt till lika behandling. Eleverna har inte deltagit i framtagandet av planen, som antogs i början av höstterminen 2006. Inspektörerna vill upplysa skolan om att eleverna, enligt en bestämmelse som gäller från och med den 15 oktober 2006, skall medverka när en skolas likabehandlingsplan upprättas, följs upp och ses över.

Eleverna skall enligt läroplanen i takt med ålder och mognad ges ett allt större ansvar för och inflytande över undervisningens innehåll och former. Eleverna skall också få påverka den sociala och fysiska miljön. Varje elev vid Staffanstorps Montessoriskola planerar sin arbetsvecka tillsammans med läraren och eleverna har därefter inflytande över och ansvar för när och hur de skall genomföra sina arbetsuppgifter. I de natur- och samhällsorienterande ämnena har särskilt de äldre eleverna viss möjlighet att påverka stoffurvalet. Elevernas inflytande ökar med ålder och mognad. Eleverna kan också påverka den fysiska miljön, bl.a. genom elevrådet, och har varit med och tagit fram skolans ordningsregler. Inspektörerna bedömer att eleverna i förhållande till ålder och mognad ges ansvar och inflytande över sin utbildning även om detta inte alltid är tydligt för eleverna.

Undervisningens organisation, innehåll och arbetssätt

Undervisningen följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet (Lpo 94) och de nationella kursplanerna. Lärarna har bearbetat kursplanerna i flertalet ämnen och tillämpar de nationella målen i undervisningen. Genom de s.k. kunskapscirklarna följer och bedömer elev och lärare tillsammans om eleven har nått ett uppsatt mål. Härigenom får eleven också kännedom om målen för undervisningen. Vid utvecklingssamtalet utgår samtalet från dessa cirklar och de mål som formuleras i den individuella utvecklingsplanen kopplas till vad som då framkommer.

Enligt läroplanen skall eleverna lära och arbeta både självständigt och tillsammans med andra. Läroplanen anger att undervisningen skall vara varierad och framhäver vikten av lek, skapande och rörelse som viktiga delar i undervisningen, särskilt för de yngre eleverna. I Staffanstorps Montessoriskola sker undervisningen på förmiddagen i ett sammanhållet arbetspass. Dagen börjar med ett läspass och därefter arbetar barnen individuellt, i egen takt med planerade uppgifter av varierat slag. Eleverna tar en individuell paus och äter en frukt under en kvart på förmiddagen och i samlingsen vävs ofta lekar in. Undervisningsmaterialet är varierat och består av traditionellt Montessorimaterial tillsammans med egentillverkat material samt läroböcker. Eleverna har här frihet att välja vilken av de planerade arbetsuppgifterna de vill ge sig i kast med men stoffet under förmiddagspasset är mer opåverkligt för eleven.

Även förskoleklassbarnen arbetar i stort sett på detta självständiga och koncentrerade sätt men personalen menar att Montessoripedagogiken i sig innehåller mycket praktiska, lekfulla inslag så att barnens behov av lek och rörelse tillgodoses. För elever som har svårt att koncentrera sig tar personalen hänsyn till detta och barnet ges möjlighet till andra uppgifter. En förmiddag varje vecka får de yngre barnen simundervisning. På eftermiddagen arbetar eleverna med teman, har genomgångar och arbetar i större utsträckning ämnesövergripande och i grupp eller två och två. Sammantaget bedömer inspektörerna att eleverna lär sig arbeta såväl självständigt som i grupp, att eleverna får möjligheter till ämnes fördjupning och ämnesövergripande arbete samt att visst utrymme finns även för lek och rörelse.

Individanpassning och särskilt stöd

Undervisningen i skolan skall utgå från den enskildes förutsättningar och behov. I utbildningen skall hänsyn tas till elever i behov av särskilt stöd och för dessa elever skall åtgärdsprogram utarbetas. Undervisningen vid Staffanstorps Montessoriskola är i mycket individualiserad och eleven möts på sin nivå. Såväl lärare som elever och föräldrar ger uttryck för att man på skolan, med de elever man idag har, har möjlighet att ge elever extra stöd när detta behövs. På skolan finns en lärare med specialpedagogisk utbildning som arbetar dels direkt med eleverna i undervisningen och som handledare för personalen, dels på organisatorisk nivå i samarbete med skolledningen. Skolan anlitar för utredning, tester och handledning kommunens centrala resursteam vilket upplevs ge personalen ett mycket gott stöd. Åtgärdsprogram upprättas tillsammans med elev och förälder för de elever som är i behov av stöd. Inspektörerna bedömer att eleverna ges en undervisning som är anpassad till den enskildes kunskapsmässiga och mognadsmässiga nivå samt att elever i behov av särskilt stöd får sina behov tillgodosedda.

Ledning och kvalitetsarbete

Rektorn är adjungerad ledamot i föreningens styrelse. Arbetsfördelningen mellan styrelsen och rektorn är i dag tydlig. Rektorn tar ansvar för utbildningens innehåll och för de pedagogiska frågorna. Styrelsen ansvarar för föreningsverksamheten, fattar beslut om större investeringar, fastställer budget samt planer och liknande målsättningar på ett övergripande plan.

Rektorn genomgår för närvarande den statliga rektorsutbildningen. Inspektörerna bedömer att rektorn är väl förtrogen med den dagliga verksamheten och är väl känd av såväl elever som föräldrar.

Rektorn uppger att hon lägger mycket kraft på den pedagogiska ledningen av skolan och på att driva frågor som utvecklar verksamheten. Hon bedömer att kvalitetsfrågorna är av största betydelse för skolans överlevnad eftersom ”konkurrensen” om eleverna mellan skolorna i Staffanstorp är stor.

Under senare år har stor kraft lagts på att öka lärarnas medvetenhet om och tillämpning av de nationella målen i undervisningen. En annan viktig kvalitetsfråga har varit att genomföra Montessoripedagogiken på ett seriöst sätt. Detta har bl.a. skett genom att man sökt rekrytera montessoriu utbildad personal och ge fortbildning av personal som saknar sådan utbildning.

Skolan har en arbetsplan som beskriver undervisningsmål och arbetsmetoder. Varje arbetslag utvärderar årligen sin verksamhet och föräldrar och elever utvärderar verksamheten i en årlig enkät. Utifrån resultaten av dessa utvärderingar sammanställer rektorn en kvalitetsredovisning där de nationella målen beskrivs, skolans resultat på dessa områden beskrivs och bedöms och åtgärder för förbättring redovisas. Kvalitetsredovisningen upplevs av såväl personal som rektor som ett meningsfullt redskap i arbetet för utveckla skolan.

Inspektörerna bedömer sammantaget att rektorn är väl förtrogen med verksamheten och arbetar tillsammans med personalen för att utveckla denna. Skolans kvalitetsarbete fungerar bra.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsarbete fungerar väl och att rektorn, som är väl förtrogen med verksamheten, arbetar för att skolan skall utvecklas. Personalen arbetar utifrån de nationella målen vad gäller såväl kursplaner som läroplan, och kännedomen om målen är god bland både elever och föräldrar. Undervisningen är upplagd för att möta eleven på hans eller hennes nivå och förutsättningar finns för att elever i behov av särskilt stöd får sina behov tillgodosedda. Undervisningen är varierad även om eleverna i mycket får arbeta självständigt. Eleverna får i förhållande till ålder och mognad ansvar och inflytande över sin utbildning. Skolan arbetar förebyggande mot kränkande behandling och har planerat insatser för att främja elevernas medvetenhet om alla människors likaberättigande. Det finns visst utrymme för lek och rörelse i förskoleklassen.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgången till utbildning som skall erbjudas, öppenheten och urvalsregler, personalens kompetens samt läromedel, pedagogiska material och utrustning.

Inspektionen av fristående skolor omfattar även en granskning av eventuella avgifter samt skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag samt huvudmannens förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Bestämmelser finns i bl.a. skollagen och förordningen om fristående skolor.

Staffanstorps Montessoriskola har ett stabilt elevunderlag och har 13 barn i kö till förskoleklassen inför höstterminen 2007. Inspektörerna har tagit del av verksamhetsberättelse, budget och årsredovisning vilka visar på en relativt stabil ekonomi och god likviditet. Enligt huvudmannens styrelse är det för närvarande inte aktuellt med några större ekonomiska investeringar. Sammantaget bedömer inspektörerna att skolan både ekonomiskt och verksamhetsmässigt är stabil.

En fristående skola skall vara öppen för alla och barnets skolgång får inte vara förenad med kostnader för föräldrarna. Vissa förtursregler får dock tillämpas om det finns kö till skolan. Staffanstorps Montessoriskola tar emot elever i turordning efter anmälningsdatum. Förtur ges till barn som går i föreningens Montessoriförskola, som ligger i direkt anslutning till skolan. Det finns, enligt inspektörernas bedömning, ett tydligt verksamhetsmässigt samband mellan förskola och skola. Medlemskap i föreningen är inte en förutsättning för att elever skall tas emot vid skolan. I den skriftliga informationen om skolan kan det dock framstå som att föräldrar är skyldiga att delta i de arbetsuppgifter som föräldrar på skolan genomför, t.ex. storstädning och upprustningsarbeten på skolgården. Samtliga intervjuade uppger dock att det inte föreligger arbetsplikt för föräldrarna och att det är många föräldrar som aldrig deltar i sådant arbete. Inspektörerna bedömer att skolan är öppen för alla men att det finns anledning för huvudmannen att se över hur informationsmaterialet är utformat i dessa avseenden.

Skolan har lagt ner mycket kraft på att finna lämplig personal som såväl har lärarutbildning som Montessoriuutbildning. All undervisande lärarpersonal som tillsvidareanställts under senare år har lärar- eller förskolläraryt utbildning och har utbildning för den undervisning de skall bedriva. Skolan har dessutom en specialpedagog som deltar i undervisningen ute i grupperna.

Skolan har en timplan som man i huvudsak följer. Skolan har uppmärksammat att undervisningen i fysik och kemi behöver stärkas vilket också genomförs under detta läsår.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att förutsättningarna för att bedriva en undervisning som till art och nivå motsvarar den som skall ges inom grundskolan är goda.

Datum	Ort
2007-05-30	Lund

Helene Roslund
Ingela Jonasson